



Datum

2020-11-13

Vår referens

Katarina Fehir

Utvecklingssekreterare

Katarina.Fehir@malmo.se

## Tjänsteskrivelse

### **Motion från Emma-Lina Johansson (V) om att införa gratis mensskydd på alla kommunala skolor i Malmö** **STK-2020-467**

#### **Sammanfattning**

Emma-Lina Johansson (V) har lagt fram en motion om att införa gratis mensskydd på alla kommunala skolor i Malmö. Motionären yrkar på att kommunfullmäktige ska besluta att elevhälsan i kommunens skolor tillhandahåller gratis mensskydd till alla elever som har mens.

Ärendet har skickats på remiss till grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden bedömer att det redan idag finns möjlighet att erbjuda elever gratis mensskydd under skoltid. Tillgången till kostnadsfria mensskydd för elever i Malmö stads skolor tillgodoses via elevhälsan på respektive skola.

Förslaget är att motionen anses besvarad med hänsyn till vad som redovisats i ärendet.

#### **Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige anser Emma-Lina Johansson (V) motion om att införa gratis mensskydd på alla kommunala skolor i Malmö stad besvarad med hänvisning till vad som redovisas i ärendet.

#### **Beslutsunderlag**

- Motion från Emma-Lina Johansson (V) om att införa gratis mensskydd på alla kommunala skolor i Malmö
- Remissvar från gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslut 201022 § 127
- Grundskolenämnden beslut 201020 § 155 med Reservation (V) och Särskilt yttrande (M+C)
- Remissvar från grundskolenämnden
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 201123 Motion från Emma-Lina Johansson (V) om att införa gratis mensskydd på alla kommunala skolor i Malmö

#### **Beslutsplanering**

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-11-23

Kommunstyrelsen 2020-12-09

Kommunfullmäktige 2020-12-22

### **Beslutet skickas till**

Motionären  
Grundskolenämnden  
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

### **Ärendet**

Emma-Lina Johansson (V) har skrivit en motion om att införa gratis mensskydd på alla kommunala skolor i Malmö. Enligt motionen föreslås att elevhälsan i kommunens skolor tillhandahåller gratis mensskydd till alla elever som har mens.

Motionären skriver att trots att mens är en naturlig del av livet kan det vara omgärdat av tabun, skam och stigma och kontroversiellt att ens nämna. Detta begränsar liv och rörlighet för personer som har mens och står i vägen för att alla ska kunna ha möjlighet att gå i skolan och leva jämställda liv.

Vidare framför motionären att Skottlands parlament röstat igenom gratis mensskydd för alla som har mens. Därmed har England och Skottland som sedan tidigare erbjudit gratis mensskydd på skolor och universitet tagit ett steg längre. I Storbritannien ligger momsens för mensskydd på 5 procent, och regeringen har sagt att de vill slopa den helt. Flera länder har valt att inte beskatta mensskydd, däribland Irland, Kanada Australien, Kenya, Indien och Colombia. I Sverige ligger momsens fortfarande på 25 procent.

En person i Sverige med mens lägger ungefär 100–150 kr/månad på mensskydd. Det blir en summa på 1 200–1 800 kronor per år. I genomsnitt har en person mens i ungefär 45 år, vilket betyder att den då skulle betala mellan 54 000 och 81 000 kronor för mensskydd under sin livstid. I Malmö lever vart fjärde barn i fattigdom. Att kostnadsfritt kunna erbjuda mensskydd i skolorna är en trygghet för den som inte har råd eller möjlighet att själv köpa detta – det bidrar till en mer jämlik hälsa och till att utjämna sociala och ekonomiska skillnader. Med kostnadsfri tillgång till mensskydd i skolan garanteras att ingen elev uteblir från kommunens skolor på grund av mens. Mens ska inte behöva vara en klassfråga. Därför föreslår Vänsterpartiet i Malmö kommunfullmäktige att besluta att gratis mensskydd tillhandahålls av elevhälsan till alla elever i skolan som har mens.

### **Remissinstansernas yttrande**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och grundskolenämnden har yttrat sig i ärendet.

### **Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden delar motionärens uppfattning om att skolan har en viktig roll i arbetet för att motverka tabu kring mens samt att bidra till en jämlik hälsa för barn och ungdomar.

Nämnden gör bedömningen att verksamheterna möter den efterfrågan som finns idag angående gratis mensskydd. Enligt samordnande skolsköterska på centrala elevhälsan är Malmö stads gymnasieskolor redan idag rustade för att möta behovet om elever behöver mensskydd under skoltid. Elevhälsan på Malmö stads gymnasieskolor köper in mensskydd och ansvarar för

tillgången till kostnadsfria mensskydd vid behov. Elevhälsan delar dagligen ut mensskydd till de elever som behöver det. Enligt rektorerna på Malmö stads gymnasieskolor har frågan om gratis mensskydd inte lyfts från elevkårer på Malmö stads gymnasieskolor.

Nämnden bedömer att elever i Malmö stads gymnasieskolor kan få kostnadsfria mensskydd genom elevhälsan på respektive gymnasieskola.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige anse motionen besvarad.

#### **Grundskolenämnden**

Grundskolenämnden skriver i sitt yttrande att mensfattigdom, globalt, är ett identifierat hinder för flickors skolgång genom brist på mensskydd, bristfällig kunskap om mens och brist på tillgång till rent vatten, tvål och toaletter. Mensskydd i skolan underlättar vardagen och ökar tryggheten för en elev som har mens. Alla kan glömma ett mensskydd eller så kom mensens oväntat. När man är ung så är det vanligt att mensens oregelbundenhet och opålitlighet. Därför finns mensskydd redan idag tillgängligt i Malmö stads grundskolor under skoltid genom elevhälsan för den som har glömt eller av någon anledning behöver. Grundläggande, god menshygien säkerställs på skolorna genom tillgång till toalett med vatten, tvål och papperskorg.

Grundskolenämnden bedömer att Malmö stads grundskolor redan idag har möjlighet att erbjuda flickor gratis mensskydd under skoltid vid behov.

Grundskolenämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad. Moderaterna och Centerpartiet har anmält en gemensam reservation. Vänsterpartiet har lämnat särskilt yttrande.

#### **Stadskontorets bedömning**

Med beaktande av remissinstansernas yttrande är förslaget att motionen anses besvarad.

#### **Ansvariga**

Heléne Norberg Direktör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör